

พระราชบัญญัติ

การกักเรือ

พ.ศ. 2534

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2534

เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกักเรือ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการกักเรือ พ.ศ. 2534"

มาตรา 2* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่ วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

*[รก.2534/196/12/11 พุทธศักราช 2534]

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"เรือ" หมายความว่า เรือเดินทะเลที่ใช้ในการขนส่งของหรือคน โดยสารทางทะเลระหว่างประเทศ

"สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ" หมายความว่า สิทธิเรียกร้องอันเกิดจาก

(ก) ความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลใด ๆ ที่มี เหตุมาจากเรือหรือการดำเนินงานของเรือ

(ข) การช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล

(ค) สัญญาเกี่ยวกับการใช้ เช่า เช่าซื้อ หรือยืมเรือ การให้บริการ บรรทุก หรือสัญญาอื่นทำนองเดียวกัน

(ง) สัญญาเกี่ยวกับการรับขนของทางทะเลที่มีการออกใบตราส่ง

(จ) การเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป ในกรณีที่เจ้าของเรือ ผู้ขนส่งและ เจ้าของของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น มีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่เจ้าของ ทรัพย์สินที่สูญหาย หรือเสียหายจากการกระทำโดยเจตนาด้วยความจำเป็น ตามสมควรเพื่อความปลอดภัยร่วมกันของเรือและของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น หรือต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ได้เสียไปด้วยความจำเป็น เป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ ร่วมกันของทุกฝ่ายหรือเพื่อความปลอดภัยร่วมกันของเรือและของที่บรรทุกมาใน เรือ นั้น ทั้งนี้ เมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือสัญญาระหว่างคู่กรณีกำหนดความ รับผิดชอบในเรื่องนี้ไว้

- (ฉ) การสูญหายหรือเสียหายอันเกิดแก่ทรัพย์สินที่บรรทุกมาในเรือ
- (ช) การให้บริการลากจูงเรือไม่ว่าโดยวิธีใด
- (ซ) การให้บริการนำร่อง
- (ฅ) การจัดหาของหรือวัสดุใด ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของเรือ หรือการซ่อมบำรุงเรือ
- (ญ) การต่อ ซ่อม หรือจัดเครื่องบริภัณฑ์ให้แก่เรือ หรือค่าธรรมเนียม การใช้อู่เรือ
- (ฎ) การให้บริการของท่าเรือ หรือค่าภาระหรือค่าบริการในการใช้ ท่าเรือ
- (ฏ) ค่าจ้างขนของลงเรือหรือขึ้นจากเรือ
- (ฐ) ค่าจ้างนายเรือหรือคนประจำเรือ
- (ฑ) ค่าใช้จ่ายของเรือที่นายเรือ ผู้เช่าเรือ ตัวแทนหรือผู้ส่งของ ได้ทอดรองจ่ายไปแทนเจ้าของเรือหรือผู้ครอบครองเรือ
- (ฒ) ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในตัวเรือ
- (ณ) ข้อพิพาทระหว่างเจ้าของรวมเกี่ยวกับการครอบครอง การใช้เรือ หรือรายได้จากเรือ
- (ด) การจำนองเรือ

"เจ้าหนี้" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้ปฏิบัติ การตามพระราชบัญญัตินี้

"ศาล" หมายความว่า ศาลแพ่ง ศาลแพ่งธนบุรี และศาลจังหวัด

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ภายใต้บังคับมาตรา 5 และมาตรา 6 ก่อนฟ้องคดีต่อศาล ไม่ว่าลูกหนี้จะมีภูมิ ลำเนาในราชอาณาจักรหรือไม่ก็ตาม เจ้าหนี้ซึ่งมีภูมิลำเนา ในราชอาณาจักรอาจขอให้ศาลสั่งกักเรือ ลำหนึ่งลำใดที่เป็นของลูกหนี้ หรือ ลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเพื่อให้เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้ตามสิทธิ เรียกร้องเกี่ยวกับเรือนั้นได้ โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลที่เรือซึ่งเจ้าหนี้ ขอให้สั่งกักอยู่หรือจะเข้ามาอยู่ในเขตศาล

มาตรา 5 เจ้าหนี้อาจขอให้ศาลสั่งกักเรือที่ลูกหนี้เป็นผู้ครอบครอง แต่มิได้เป็นของลูกหนี้ได้ ถ้าเหตุแห่งสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเกิดจากเรือ หรือธุรกิจของเรือนั้นและลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเรือนั้นทั้งในเวลาที่เกิด สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือและในเวลาที่จะขอให้ศาลสั่งกักเรือ

มาตรา 6 ในกรณีที่สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับ กรรมสิทธิ์ในตัวเรือ ข้อพิพาทระหว่างเจ้าของรวมเกี่ยวกับการครอบครองเรือ การใช้เรือ หรือรายได้จากเรือ หรือข้อพิพาทเกี่ยวกับการจำนองเรือ เจ้าหนี้ จะขอให้ศาลสั่งกักเรือลำอื่นที่เป็นของลูกหนี้หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครอง นอกจากเรือลำที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทนั้นมิได้

มาตรา 7 คำร้องขอให้กักเรือให้ทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว คำร้องขอให้กักเรือต้องแสดง โดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งสิทธิเรียกร้อง เกี่ยวกับเรือ หนี้ที่จะใช้สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ และอย่างน้อยต้องมี รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเจ้าหนี้ ชื่อลูกหนี้ ชื่อเรือ หมายเลขทะเบียนเรือ ขนาดเรือ สัญชาติ และเมืองท่าขึ้นทะเบียนเรือ ชื่อนายเรือหรือผู้ควบคุมเรือ หากทราบ และท่าเลหรือถิ่น

ที่ทอดจุดเรือ

มาตรา 8 เมื่อได้รับคำร้องขอให้กักเรือ ให้ศาลดำเนินการไต่สวน ฝ่ายเดียวเป็นการด่วน ถ้าเป็นที่พอใจจากพยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่นำมาสืบว่าสิทธิเรียกร้อง เกี่ยวกับเรือที่ยกขึ้นอ้าง เป็นเหตุในการขอให้กักเรือนั้นมีมูล และในกรณีที่ เรือที่เจ้าหน้าที่ขอให้ศาลสั่งกักมิได้อยู่ในราชอาณาจักร ในเวลาที่ยื่นคำร้อง เจ้าหน้าที่ได้แสดงให้เห็นเป็นที่พอใจศาลว่าเรือนั้นจะเข้ามาในราชอาณาจักร และ จะเข้ามาอยู่ในเขตศาล ให้ศาลสั่งกักเรือนั้น ในการสั่งกักเรือตามวรรคสอง ถ้าเป็นกรณีที่ลูกหนี้ไม่มีภูมิลำเนาใน ราชอาณาจักร ศาลจะสั่งให้เจ้าหน้าที่นำหลักประกันตามที่ศาลเห็นสมควรมาวาง ต่อศาลก่อนการบังคับตามคำสั่งกักเรือ เพื่อเป็นประกันความเสียหายเนื่องจาก การกักเรือ ซึ่งเจ้าหน้าที่อาจต้องรับผิดชอบต่อกู้หนี้ยกได้ แต่ในกรณีที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนา ในราชอาณาจักรให้ศาลสั่งให้เจ้าหน้าที่นำหลักประกันมาวางต่อศาลก่อนการบังคับ ตามคำสั่งกักเรือทุกกรณี เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะแสดงให้เห็นเป็นที่พอใจศาลว่า ทรัพย์สิน อื่นของลูกหนี้ที่อยู่ในราชอาณาจักรมีไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ คำสั่งกักเรือตามวรรคสองให้ศาลกำหนดหลักประกันที่ลูกหนี้หรือ บุคคลตาม มาตรา 22 จะต้องวางต่อศาลเพื่อขอให้ปล่อยเรือนั้นไว้ด้วย คำสั่งกักเรือตามมาตรา นี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา 9 ในการบังคับตามคำสั่งกักเรือ ให้ศาลออกหมายกักเรือ ส่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อดำเนินการต่อไปเป็นการด่วน และให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีนั้น ดำเนินการตามหมายกักเรือได้ทั่วราชอาณาจักร หมายกักเรือตามวรรคหนึ่งให้ทำตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กำหนด

มาตรา 10 ก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการกักเรือ ให้เจ้าหน้าที่ ชำระค่าธรรมเนียมกักเรือ ในอัตราร้อยละหนึ่งของหนี้ที่เจ้าหน้าที่จะใช้สิทธิ เรียกร้องเกี่ยวกับเรือ แต่ไม่เกินหนึ่งแสน บาท ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ ให้หักค่า ธรรมเนียมกักเรือตาม วรรคหนึ่งจากค่าขึ้นศาลที่เจ้าหน้าที่จะต้องเสียในคดีนั้น ด้วย และให้ถือว่าค่าธรรมเนียมกักเรือเป็นส่วนหนึ่งของค่าฤชาธรรมเนียม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งสำหรับคดีนั้น

มาตรา 11 เมื่อได้รับหมายกักเรือจากศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี แจ้งโดยทาง โทรศัพท์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือวิธีการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ซึ่ง เกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือออกจากท่า ทราบโดยพลันว่าศาลได้สั่งกักเรือลำนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ ปล่อยเรือออกจากท่าระงับการปล่อยเรือนั้นออกจากท่า เพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา 12 ต่อไปจนกว่าจะได้ รับแจ้งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 12 เมื่อได้รับหมายกักเรือจากศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี มีหน้าที่

- (1) ส่งหมายกักเรือให้นายเรือหรือผู้ควบคุมเรือลงลายมือชื่อรับไว้ ในใบรับเป็นหลักฐาน
- (2) ปิดหมายกักเรือไว้ ณ ที่แลเห็นได้ง่ายในเรือ
- (3) ดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือ และ
- (4) แจ้งเป็นหนังสือให้สถานกงสุลของประเทศที่เรือนั้นมีสัญชาติ ทราบถึงการกักเรือ

ในการส่งหมายกักเรือตาม (1) ถ้านายเรือหรือผู้ควบคุมเรือปฏิเสธ ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับ หมายกักเรือจากเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงาน บังคับคดีชอบที่จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ

ตำรวจไปด้วยเพื่อเป็นพยาน และ ถ้านายเรือหรือผู้ควบคุมเรือยังคงปฏิเสธไม่ยอมลงลายมือชื่อรับ อิกก็ให้วางหมาย กักเรือไว้ ณ ที่นั้น และให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับหมายกักเรือนั้นแล้ว ใน กรณีที่ไม่สามารถส่งหมายกักเรือนั้นได้ตามความใน (1) หรือ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิด หมายกักเรือไว้ ณ ที่แลเห็นได้ง่ายในเรือ และให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับหมายกักเรือนั้น แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำรายงานการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 11 และ ส่งต่อศาลเพื่อรวม ไว้ในสำนวนความต่อไป

มาตรา 13 ในการบังคับตามหมายกักเรือ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี มีอำนาจตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอนุโลม และให้มี อำนาจสั่งให้นายเรือ ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ และบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้อง กระทำการหรืองดเว้น กระทำการ อย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือ ถ้าบุคคลเช่นว่านั้นฝ่าฝืน หรือไม่ ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอความช่วยเหลือจากพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือตำรวจเพื่อให้ สามารถดำเนินการตามคำสั่งได้และในการนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจมีอำนาจจับกุมและ ควบคุมตัวบุคคลเช่นว่านั้นไว้ เท่าที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี ภาย ใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เมื่อ เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอหรือพนักงานเจ้า หน้าที่เห็นสมควร พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้นายเรือทอดจอดเรือ ณ ที่ปลอดภัย หรือดำเนิน การ อย่างอื่นเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นอุปสรรค ในการขนของลงเรือ หรือขึ้นจากเรือ

มาตรา 14 ให้เจ้าหน้มีหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีและ ทดรองค่าใช้จ่ายทั้งปวงที่ จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน บังคับคดีตาม มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 26 ถ้าเจ้าหน้ไม่ยอมช่วยเหลือหรือไม่ยอมทดรองค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง และการไม่ช่วยเหลือหรือไม่ทดรองค่าใช้จ่ายเช่นว่านั้นทำให้เจ้าพนักงานบังคับ คดี ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรอกการปฏิบัติหน้าที่ไว้ และรายงาน ให้ศาลที่มีคำสั่งกักเรือทราบโดยด่วน เมื่อได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคสอง ให้ ศาลมี คำสั่ง ดังนี้

(1) ในกรณีที่ยังมิได้ปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) ใ้บังคับ การบังคับตามคำสั่งกักเรือ ไว้ จนกว่าเจ้าหน้จะช่วยเหลือและทดรองค่าใช้จ่าย ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสาม วันทำการเมื่อพ้นระยะเวลา ดังกล่าวแล้ว ถ้าเจ้าหน้ยังไม่ยอมช่วยเหลือและทดรองค่าใช้จ่าย ให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือออก จากท่าทราบเพื่อ ใ้ยกเลิกการระงับการปล่อยเรือตามมาตรา 11 วรรคสอง โดยให้นำความในมาตรา 26 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

(2) ในกรณีที่ได้ปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) แล้ว ให้เจ้าหน้ ให้ความช่วยเหลือและทด รองค่าใช้จ่าย โดยแสดงความจำนงต่อเจ้าพนักงาน บังคับคดีภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้อง ไม่เกินสามวันทำการ ถ้าเจ้าหน้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้ศาลสั่งปล่อยเรือหรือคืนหลักประกัน ที่วางไว้ ตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 แล้วแต่กรณี คำสั่งศาลตามมาตรา 11 ให้เป็นที่สุด

มาตรา 15 ความรับผิดชอบเจ้าของเรือ นายเรือ ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ หรือต่อบุคคล ภายนอก เพื่อความเสียหาย ถ้าหากมี อันเกิดจาก การกักเรือ ย่อมไม่ตกแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี

หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ตกแก่ เจ้าหนี้ เว้นแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำการ ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา 16 หมายถึงการให้ใช้บังคับได้ทั่วราชอาณาจักรจนกว่า จะสิ้นอายุความฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรื่องนี้

มาตรา 17 เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา 12 (1) และ (2) แล้ว

(1) ให้การกักเรือตามคำสั่งกักเรือมีผลใช้บังคับจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง เป็นอย่างอื่น และ
(2) การก่อให้เกิด โอน หรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ ในตัวเรือ หรือสิทธิครอบครองเรือระหว่างที่การกักเรือตามคำสั่งกักเรือมีผล ใช้บังคับจะใช้ยื่นแก่เจ้าหนี้หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีมิได้

มาตรา 18 เรือที่ถูกกักตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สิน อันเจ้าพนักงานได้ยึดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา 19 ถ้าลูกหนีนำเงินมาวางศาลเต็มจำนวนที่กำหนดไว้ใน คำสั่งกักเรือตามมาตรา 8 วรรคสี่ โดยยอมรับผิด ให้การกักเรือตามคำสั่ง กักเรือเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ศาลสั่งปล่อยเรือที่กักไว้ในวันโดยพลัน ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าได้มีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้เจ้าหนี้ ชะงัดตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือที่ระบุไว้ในคำร้องขอให้กักเรือ

มาตรา 20 ในกรณีที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ถ้าลูกหนี้ นำเงินมาวางศาลเต็มจำนวนที่กำหนดไว้ในคำสั่งกักเรือตามมาตรา 8 วรรคสี่ โดยไม่ยอมรับผิดให้การกักเรือตามคำสั่งกักเรือเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ศาล สั่งปล่อยเรือที่กักไว้ในวันโดยพลัน

มาตรา 21 ลูกหนี้ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรอาจขอให้ศาล ที่สั่งกักเรือปล่อยเรือนั้น โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาล พร้อมทั้งวางหลักประกันตามที่ศาลกำหนดไว้ในคำสั่งกักเรือเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ ลูกหนี้จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือหรือโดยทางโทรเลข หรือ โทรพิมพ์ให้บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรเป็นตัวแทนในการยื่นคำร้องขอ ให้ปล่อยเรือก็ได้ ให้ลูกหนี้ตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรเป็นตัวแทนเพื่อรับคำคู่ความ และเอกสารในการดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยจะทำเป็นหนังสือหรือโดยทางโทรเลขหรือโทรพิมพ์ก็ได้

ในกรณีที่ตัวแทนตามวรรคสองเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาล ถ้าลูกหนี้ไม่ได้ ตั้งตัวแทนตามวรรคสามไว้ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องนั้นเป็นตัวแทนตามวรรคสามด้วย ให้ตัวแทนตามวรรคสอง และวรรคสาม ให้ถ้อยคำสาบานต่อศาลว่า ตนได้รับมอบอำนาจจากลูกหนี้จริง และมีให้นำมาตรา 47 วรรคสองและ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การตั้งตัวแทนดังกล่าว

มาตรา 22 บุคคลอื่นซึ่งได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการที่ เรือถูกกักอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยเรือได้โดยวางหลักประกันในนามของ ลูกหนี้ และให้ถือว่าบรรดาการกระทำที่ผู้

ยื่นคำร้องนั้นจำเป็นต้องกระทำไป ในการขอให้ศาลปล่อยเรือเป็นการกระทำในฐานะตัวแทนของลูก
หนี้ บุคคลตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือหรือโดยทาง โทรเลขหรือโทรพิมพ์ให้
บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรเป็นตัวแทน ในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือก็ได้ ในกรณีที่
บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือโดยลูกหนี้ ไม่ได้ตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรค
สามไว้ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องนั้นเป็นตัวแทน เพื่อรับคำคู่ความและเอกสารในการดำเนินกระบวนการ
พิจารณาและถ้าผู้ยื่นคำร้อง มิได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ให้ตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร
เพื่อรับคำคู่ความและเอกสารแทนลูกหนี้โดยจะทำเป็นหนังสือหรือโดยทางโทรเลข หรือโทร
พิมพ์ก็ได้ ให้ตัวแทนตามวรรคสอง และวรรคสาม ให้ถ้อยคำสาบานตัวต่อศาล ว่าตนได้รับมอบ
อำนาจจากบุคคลตามวรรคหนึ่งจริง และมีให้นำมาตรา 47 วรรคสอง และวรรคสาม แห่งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ แก่การตั้งตัวแทนดังกล่าว

มาตรา 23 ในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือ นอกจากต้องวาง หลักประกันตาม
มาตรา 21 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 22 วรรคหนึ่ง แล้ว

(1) ในกรณีที่ลูกหนี้ซึ่งมิได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรเป็นผู้ยื่น คำร้องด้วยตนเอง ต้องแนบ
หลักฐานการตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสาม ไปพร้อมกับคำร้อง

(2) ในกรณีที่ตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสอง ของลูกหนี้เป็นผู้ยื่น คำร้องต้องแนบหลักฐาน
การตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสอง ไปพร้อมกับ คำร้อง

(3) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา 22 วรรคหนึ่ง เป็นผู้ยื่นคำร้อง ถ้าผู้ยื่นคำร้องนั้นมิได้มีภูมิลำ
เนาในราชอาณาจักรและไม่ได้แนบหลักฐานการ ตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสาม ของลูก
หนี้ ต้องแนบหลักฐานการตั้ง

ตัวแทนตามมาตรา 22 วรรคสาม ไปพร้อมกับคำร้อง ถ้าผู้ยื่นคำร้องไม่ปฏิบัติตามวรรค
หนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งไม่รับพิจารณา คำร้องนั้น

มาตรา 24 คำร้องขอให้ปล่อยเรือให้ทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว

มาตรา 25 นอกจากกรณีตามมาตรา 19 และมาตรา 20 ศาลมี อำนาจสั่งให้ปล่อยเรือได้ใน
กรณีดังต่อไปนี้

(1) เจ้าหนี้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือ

(2) เจ้าหนี้มิได้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่เจ้า
พนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2)

(3) เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยเรือตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 และศาลได้พิจารณาเป็นที่พอ
ใจว่าหลักประกันที่ผู้ยื่นคำร้องวางต่อศาลมีมูลค่า หรือราคาไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในคำสั่ง
กักเรือหรือในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้อง ขอรวางหลักประกันน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในคำสั่งกักเรือโดยได้แสดง
เหตุผลไว้ในคำร้อง เมื่อศาลได้ส่งสำเนาคำร้องให้เจ้าหนี้ทราบเพื่อคัดค้านภายในเวลา ที่ศาล
กำหนด แต่เจ้าหนี้ไม่คัดค้านภายในเวลาที่ศาลกำหนดนั้น หรือเมื่อศาลได้ พิจารณาคำคัดค้านของ
เจ้าหนี้แล้วเห็นว่าสมควรลดหลักประกันที่กำหนดไว้ใน คำสั่งกักเรือ และศาลได้สั่งให้ผู้ยื่นคำร้องวาง
หลักประกันตามที่เห็นสมควร และได้มีการวางหลักประกันนั้นแล้ว
คำสั่งปล่อยเรือตามมาตรา 21 ให้เป็นที่ยุติ

มาตรา 26 เมื่อศาลได้มีคำสั่งปล่อยเรือตามมาตรา 25 แล้วให้ ศาลแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีมีหน้าที่

- (1) แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ทราบ แล้วแต่กรณี
- (2) แจ้งเป็นหนังสือให้สถานกงสุลของประเทศที่เรือนั้นมีสัญชาติทราบ และ
- (3) แจ้งโดยทางโทรศัพท์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือวิธีการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือออกจากท่าทราบโดยพลันว่าศาลได้มี คำสั่งปล่อยเรือ นั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตาม (3) ให้เจ้าหน้าที่ซึ่ง เกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือ ออกจากท่าดำเนินการปล่อยเรือ นั้นโดยไม่ชักช้า

มาตรา 27 ให้ศาลส่งคืนหลักประกันที่เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ หรือบุคคล ตามมาตรา 22 วางไว้ต่อศาลเมื่อ

- (1) เจ้าหนี้มีได้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) และลูกหนี้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน ดังกล่าว
- (2) ลูกหนี้มีได้ฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายอันเป็นผลจากการที่เจ้าหน้าที่ ขอให้สั่งกักเรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือ ตามมาตรา 12 (2) และเจ้าหนี้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตน เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันดังกล่าว
- (3) เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนไม่ว่าในเวลาใด ๆ และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่คัดค้าน

(4) ในกรณีที่มีการวางหลักประกันตามมาตรา 22

(ก) เจ้าหนี้มีได้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) และบุคคลตามมาตรา 22 ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันดังกล่าว

(ข) เจ้าหนี้หรือบุคคลตามมาตรา 22 ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ คืนหลักประกันของตนไม่ว่าในเวลาใด ๆ และเจ้าหนี้หรือบุคคลตามมาตรา 22 แล้วแต่กรณี ไม่คัดค้าน

มาตรา 28 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ปิดหมายกักเรือตาม มาตรา 12 (2) แล้ว เจ้าหนี้จะฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือต่อศาล ดังต่อไปนี้ก็ได้ คือ

- (1) ศาลที่สั่งกักเรือ
- (2) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้นตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งมีใช้ศาลตาม (1) แต่ศาลจะรับฟ้องไว้พิจารณา ต่อเมื่อเจ้าหนี้ได้ยื่นคำร้องแสดงให้เห็นที่พอใจว่าการพิจารณาคดีในศาลนั้น จะเป็นการสะดวก

มาตรา 29 เมื่อลูกหนี้ซึ่งมิได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรถูกฟ้องคดีแล้ว และยังไม่ได้ตั้งทนายความไว้ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด ให้แก่จำเลย ถ้าไม่สามารถส่งในราชอาณาจักรได้ ให้เจ้าพนักงานศาล ปฏิบัติดังนี้

- (1) ถ้ามีตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสาม ให้ส่งแก่ตัวแทนดังกล่าว
- (2) ถ้าเป็นกรณีตามมาตรา 22 วรรคสาม ให้ส่งแก่ผู้ยื่นคำร้องหรือ บุคคลซึ่งผู้ยื่นคำร้องตั้งไว้

เพื่อรับคำคู่ความหรือเอกสาร แล้วแต่กรณี

(3) ถ้าไม่มีตัวแทนตาม (1) และไม่เป็นกรณีตาม (2) ให้ส่งแก่ นายเรือหรือผู้ควบคุมเรือนั้น ที่เรือหรือ ณ ที่อยู่ของบุคคลดังกล่าวในราชอาณาจักร ในกรณีที่ไม่สามารถส่งคำคู่ความหรือเอกสารให้แก่บุคคลตาม (1) หรือ (2) ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ ศาลอาจสั่งให้ปิดคำคู่ความ หรือเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักงานของบุคคลดังกล่าว หรือในกรณีที่ไม่สามารถส่งคำคู่ความ หรือเอกสารให้แก่บุคคลตาม (3) ได้ ศาลอาจสั่งให้ปิดคำคู่ความหรือ เอกสารไว้ ณ ที่แลเห็นได้ง่ายในเรือ ในกรณีเช่นนี้มีให้นำมาตรา 79 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

เมื่อได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าจำเลย ได้รับคำคู่ความหรือเอกสารนั้นเมื่อระยะเวลาสิบห้าวันได้ล่วงพ้นไปแล้ว นับแต่วันที่ได้ส่งหรือปิดคำคู่ความ หรือเอกสารนั้น

มาตรา 30 ในกรณีที่สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเกิดจากความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลใด ๆ ที่มีสาเหตุมาจากเรือ หรือการดำเนินงานของเรือ เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควรจะรับดำเนินคดี

ตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือดังกล่าวแทนเจ้าหนี้ยกได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ พนักงานอัยการมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้กักเรือแทนเจ้าหนี้ยกและให้ได้รับ ยกเว้นค่าธรรมเนียมกักเรือตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กักอกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจาก เรือเดินทะเลที่ใช้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ประมาณกว่าร้อยละ 90 เป็นเรือต่างชาติ ซึ่งเจ้าของเรือและผู้ดำเนินงาน ของเรือเหล่านี้ส่วนมากไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร เมื่อเกิดกรณีที่ เจ้าของเรือ หรือผู้ดำเนินงานต้องรับผิดชอบต่อบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีความรับผิดชอบตามสัญญา ความรับผิดชอบเพื่อละเมิด หรือความรับผิดชอบโดย ผลแห่งกฎหมายบุคคลดังกล่าวก็ไม่สามารถดำเนินการให้เจ้าของเรือหรือ ผู้ดำเนินงานชำระหนี้หรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่ตนได้ เนื่องจากเจ้าของเรือ หรือผู้ดำเนินงานไม่มีทรัพย์สินอยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งหากนำคดีขึ้นสู่ศาลก็ไม่เกิดประโยชน์แก่เจ้าหนี้ ประกอบกับพฤติการณ์ทำนองเดียวกันนี้ เจ้าหนี้ในต่างประเทศ สามารถฟ้องร้องเจ้าของเรือไทยหรือผู้ดำเนินงานต่อศาลในประเทศ ของตนได้ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกักเรือ ให้อำนาจศาลสั่งกักเรือที่เป็นของลูกหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเพื่อให้เพียงพอกับจะเป็นประกันการชำระหนี้ อันมีมูลมาจากสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ ในราชอาณาจักรไม่ให้เสียเปรียบเจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินงานต่างชาติโดย ไม่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้